

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 25. veebruar 2022
(OR. en)

6634/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0044(NLE)

RECH 100
FEROE 1

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	24. veebruar 2022
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 64 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS ühelt poolt Euroopa Liidu ja teiselt poolt Fääri saarte valitsuse vahelise lepingu (milles käsitletakse Fääri saarte osalemist liidu programmides) liidu nimel allakirjutamise ja ajutise kohaldamise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 64 final.

Lisatud: COM(2022) 64 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 24.2.2022
COM(2022) 64 final

2022/0044 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

ühelt poolt Euroopa Liidu ja teiselt poolt Fääri saarte valitsuse vahelise lepingu (milles käsitletakse Fääri saarte osalemist liidu programmides) liidu nimel allakirjutamise ja ajutise kohaldamise kohta

SELETUSKIRI

1. ETTEPANeku TAUST

Programmi „Euroopa horisont“ määruse¹ artikli 16 lõike 1 punktis d, milles käsitletakse kolmandate riikide ühinemist programmiga, on ette nähtud võimalus selliste kolmandate riikide ja territooriumide ühinemiseks, mis vastavad kõigile kõnealuses punktis sätestatud kriteeriumidele. Need kolmandad riigid või territooriumid saavad programmis „Euroopa horisont“ osaleda lepingu alusel, mis hõlmab kolmanda riigi või territooriumi osalemist mis tahes liidu programmis.

Fääri saared ühinesid seitsmenda raamprogrammiga ametlikult 2010. aastal ning mitmed Euroopa projektid kinnitavad Fääri saarte teadlaste ja instituutide aktiivset osalemist sellistes valdkondades nagu keskkond, okeanoloogia, kliimamuutused, ökosüsteemid ja kalavarude majandamine. Fääri saarte ühinemine programmiga „Horisont 2020“ 2014. aastal andis Fääri saarte teadlastele, uurimisinstituutidele ja ettevõtetele täieliku juurdepääsu liidu rahastamisele ning teadus- ja innovatsioonialasele koostööle võrdsetel alustel liikmesriikide ja muude kolmandate riikide üksustega, kes olid samuti programmiga „Horisont 2020“ ühinenud. Osalemine on muutunud Fääri saarte teadusringkondade jaoks väga oluliseks ning see on Fääri saarte ja ELi suhete uus ja edukas samm. Kuna järjestikused lepingud liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammidega ühinemise kohta on ajaliselt piiratud iga järgneva ELi programmi kestusega, puudub praegu rahvusvaheline leping, mis reguleeriks Fääri saarte üksuste osalemist raamprogrammis „Euroopa horisont“ või edendaks teadus-, uurimis- ja innovatsioonikoostööd ELi ja Fääri saarte teadusringkondade vahel.

14. mail 2020 esitasid Fääri saared kavatsusavalduse, millega avaldasid ametlikku huvi ühineda programmiga „Euroopa horisont“. Fääri saared vastavad kolmandate riikide või territooriumide raamprogrammiga „Euroopa horisont“ ühinemise kriteeriumidele, mis on sätestatud programmi „Euroopa horisont“ määruses (artikli 16 lõike 1 punkt d). Nende teadus-, tehnoloogia- ja innovatsioonialane võimekus on hea; nad on võtnud kohustuse järgida õigusnormidel põhinevat avatud turumajandust, sealhulgas käsitleda intellektuaalomandi õigusi õiglaselt ja erapooletult ja austada inimõigusi, ning neil on demokraatlikud institutsioonid; nad edendavad aktiivselt selliseid poliitikaid, mis parandavad kodanike majanduslikku ja sotsiaalset heaolu.

13. juulil 2021 volitas nõukogu komisjoni alustama liidu nimel läbirääkimisi Fääri saartega Euroopa Liidu ja Fääri saarte vahelise lepingu üle, milles käsitletakse Fääri saarte liidu programmides osalemise üldpõhimõtteid ning Fääri saarte ühinemist teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga „Euroopa horisont“ (2021–2027). Nõukogu volitas teaduse töörühma ja EFTA töörühma tegutsema erikomiteedena, kes abistavad komisjoni läbirääkimistel.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1).

Läbirääkimisi alustati 3. septembril 2021 ja need viidi edukalt lõpule 8. oktoobril 2021, kui tulevaste lepinguosaliste esindajad parafeerisid lepingu eelnõu teksti. Nõukogu teaduse töörühma ja EFTA töörühma ning Euroopa Parlamenti hoiti läbirääkimiste käigus korrapäraselt kursis.

Kooskõlas läbirääkimisjuhistega, mille komisjon nõukogult sai, koosneb käesolevale nõukogu otsuse ettepanekule lisatud leping kahest osast: raamleping Fääri saarte liidu programmides osalemise üldpõhimõtete kohta ning protokoll Fääri saarte ühinemise kohta teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga „Euroopa horisont“ (2021–2027) (edaspidi „programmi „Euroopa horisont“ protokoll“).

Raamleping reguleerib igakülgset Fääri saarte ühinemistingimusi, mida kohaldatakse kõigi ELi programmide puhul. Sellega reguleeritakse ELi programmides osalemise tingimusi, mis tahes liidu programmis osalemise (assotsieerumise) korda ja Fääri saarte osalemist liidu programmide või tegevuste juhtimises, kajastades otsustusõiguse puudumise põhimõtet. Leping sisaldab üksikasjalikke eeskirju, mis käsitlevad Fääri saarte osamaksu kehtestamist liidu programmidele, sealhulgas vajaduse korral automaatset korrektsioonimehhanismi. Raamleping sisaldab põhjalikke eeskirju ELi finantshuvide kaitseks, sealhulgas volitusi, mida komisjon, Euroopa Kontrollikoda, OLAF ja Euroopa Prokuratuur sel eesmärgil kasutavad, ning eeskirju komisjoni tagasinõudmisotsuste ja Euroopa Liidu Kohtu otsuste täitmise kohta Fääri saarte territooriumil. Sellega luuakse ka institutsioonilised struktuurid, st ühiskomitee, mille ülesanne on muu hulgas jälgida lepingu rakendamist ning uurida, kuidas parandada ja arendada lepingu kohast koostööd.

Raamlepingu eesmärk on luua püsiv õigusraamistik liidu ja Fääri saarte vaheliseks koostööks seoses ELi programmidega. Sarnaselt Euroopa Majanduspiirkonna lepingule, ELi ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostöölepingule või laienemisprotsessis osalevate ja Euroopa naabruspoliitika partnerriikidega sõlmitud raamlepingutele, mis käsitlevad üldpõhimõtteid nende riikide osalemiseks ELi programmides, jääb see eeldatavasti kehtima mitme ELi mitmeaastase finantsraamistiku jaoks. Raamlepingule võib tulevikus lisada protokollid Fääri saarte ühinemise kohta iga konkreetse liidu programmiga, kui need programmid on avatud Fääri saarte osalemiseks ELi alusaktide alusel, millega kehtestatakse iga asjaomane programm, kui see on mõlema lepinguosalise poliitiline soov ja järgitakse nõutavaid sisemenetlusi. Protokollide kehtivusaeg on ajaliselt piiratud konkreetse liidu programmi rakendamisega.

On tehtud ettepanek, et protokollid võetakse vastu käesoleva lepinguga loodava ühiskomitee otsustega. Kõik olulised elemendid, mis on seotud ELi ja Fääri saarte vahelise koostööga ELi programmides, on põhjalikult reguleeritud raamlepingus. Lepingu artikli 3 lõikes 4 piiratakse tulevaste protokollide sisu konkreetset järgmisega: määrata kindlaks asjaomane liidu programm, meede või selle osa; sätestada ühinemise kestus; reguleerida küsimusi, mis on programmispetsiifilised ja mida ei ole raamlepingus muul viisil reguleeritud; ning erijuhtudel, kui liidu programmi rakendatakse rahastamisvahendi või eelarvelise tagatise kaudu, sätestada Fääri saarte osaluse suurus kõnealuses liidu programmis.

Esimest programmiga „Euroopa horisont“ ühinemise protokoll ei võta erandkorras vastu ühiskomitee, vaid selle üle peeti läbirääkimisi paralleelselt raamlepinguga, mille lahutamatu osa see on, ning protokoll sõlmitakse ja jõustub koos raamlepinguga. Nõukogu andis sellisele menetlusviisile loa läbirääkimisjuhistega. Oli vaja saavutada Fääri saarte ühinemine

programmiga „Euroopa horisont“ alates programmi algusest ning tagada katkematu koostöö ELi ja Fääri saarte teadusringkondade vahel. Selleks tehakse nüüd ettepanek kogu lepingu (st raamleping, sealhulgas programmi „Euroopa horisont“ protokoll) ajutiseks kohaldamiseks koos tagasiulatuva kohaldamisega alates 1. jaanuarist 2021.

Programmispetsiifilised tingimused, millega nähakse ette Fääri saarte ühinemine programmiga „Euroopa horisont“, näevad ette ühinemise programmi kõigi osadega, välja arvatud määrusega (EL) 2021/697² loodud kaitseuuringute eriprogramm. Sellega tagatakse programmiga „Horisont 2020“ ja sellele eelnenud seitsmenda raamprogrammiga varasema täieliku ühinemise järjepidevus. On hinnatud, et selline osalemine on kasulik mõlemale lepinguosalisele ning sellel on eriline lisaväärtus sellistes teemavaldkondades nagu keskkond, tervishoid ja toit ning ookeaniuuringud.

Fääri saared on olnud märkimisväärses ulatuses kahe eelneva raamprogrammi netorahastajad. Kavandatavas uues lepingus sätestatakse õiglased ja tasakaalustatud tingimused seoses Fääri saarte osamaksuga programmile „Euroopa horisont“. Raamlepingu artikli 6 lõikes 6 on sätestatud võimalus kohaldada koefitsienti ning artiklites 7 ja 8 on reguleeritud kohandamis- ja korrektsioonimehhanismid seoses programmidega, mille puhul neid mehhanisme kohaldatakse (nagu programmi „Euroopa horisont“ puhul). Programmi „Euroopa horisont“ protokoll I lisas on täiendavalt reguleeritud maksegraafikut, Fääri saarte osamaksu suhtes kohaldatavat koefitsienti ja korrektsioonimehhanismi toimimise tehnilisi üksikasju.

Programmi „Euroopa horisont“ protokoll tugineb programmi „Horisont 2020“ ja seitsmenda raamprogrammi kogemustele ning sisaldab sarnaselt eelmisele assotsieerimislepingule vastastikkuse klauslit, millega tagatakse, et teadlased ja liidus asutatud juriidilised isikud saavad võimalikult suures ulatuses osaleda Fääri saarte teadus- ja innovatsiooniprogrammides, mis on samaväärsed programmiga „Euroopa horisont“, vastavalt Fääri saarte siseriiklikes õigusaktides sätestatud tingimustele. Protokoll II lisas on esitatud loetelu Fääri saarte programmidest, milles ELis asuvad teadusüksused võivad osaleda.

Käesolevale nõukogu otsuse ettepanekule lisatud lepingu eelnõu on kooskõlas nõukogu antud läbirääkimisjuhistega.

2. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

Ettepanek võtta vastu nõukogu otsus põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklil 186 ning artikli 218 lõikel 5.

3. MÕJU EELARVELE

Käesoleva otsuse finantsselgituses on näidatud otsuse esialgne mõju eelarvele.

Eelnevat arvestades teeb komisjon ettepaneku, et nõukogu

– teeb otsuse liidu nimel lepingu allkirjastamise ja ajutise kohaldamise kohta;

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/697, millega luuakse Euroopa Kaitsefond ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2018/1092 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 149).

– volitab lepingu läbirääkija kirjutama liidu nimel alla Euroopa Liidu ja Fääri saarte valitsuse vahelisele lepingule Fääri saarte osalemise kohta liidu programmides ning esitama lepingu artikli 15 lõikes 2 nõutud teate, milles teatatakse, et liit on lõpetanud nimetatud lepingu ajutiseks kohaldamiseks vajalikud sisemenetlused.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

ühelt poolt Euroopa Liidu ja teiselt poolt Fääri saarte valitsuse vahelise lepingu (milles käsitletakse Fääri saarte osalemist liidu programmides) liidu nimel allakirjutamise ja ajutise kohaldamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 186 koostoimes artikli 218 lõikega 5,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ (2021–2027) (edaspidi „programm „Euroopa horisont““) loodi määrusega (EL) 2021/695³.
- (2) Vastavalt määruse (EL) 2021/695 artikli 16 lõike 1 punktile d võivad programmiga „Euroopa horisont“ ühineda kolmandad riigid ja territooriumid, mis vastavad kõnealuses punktis sätestatud kriteeriumidele.
- (3) Määruse (EL) 2021/695 artikli 16 lõike 2 kohaselt on selliste riikide ja territooriumide programmiga „Euroopa horisont“ ühinemiseks vaja lepingut, mis hõlmab sellise riigi või territooriumi osalemist liidu programmis, tingimusel et lepinguga tagatakse õiglane tasakaal liidu programmides osaleva kolmanda riigi osamaksete ja kasu vahel, nähakse ette liidu programmides osalemise tingimused, sealhulgas eri programmide osamaksete ja halduskulude kalkulatsioon, ei anta kolmandale riigile liidu programmiga seoses otsustusõigust ning kindlustatakse liidu õigused tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja kaitsta liidu finantshuve.
- (4) Fääri saared väljendasid 14. mai 2020. aasta kirjas ametlikku huvi ühineda programmiga „Euroopa horisont“.
- (5) 13. juulil 2021 volitas nõukogu komisjoni alustama Euroopa Liidu nimel läbirääkimisi ühelt poolt Euroopa Liidu ja teiselt poolt Fääri saarte valitsuse vahelise lepingu sõlmimise üle, milles käsitletakse Fääri saarte liidu programmides osalemise üldpõhimõtteid ning Fääri saarte ühinemist teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga „Euroopa horisont“ (2021–2027).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ja kehtestatakse selle osalemis- ja levitamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 (ELT L 170, 12.5.2021, lk 1).

- (6) Läbirääkimised viidi edukalt lõpule ja leping parafeeriti 8. oktoobril 2021.
- (7) Lepingus on sätestatud Fääri saarte liidu programmidega ühinemise tingimused. Lepingu artikli 3 kohaselt tuleb liidu programmidega ühinemiseks võtta vastu protokollid.
- (8) Kooskõlas nõukogu volitustega peeti paralleelselt lepinguga läbirääkimisi protokollile, mis käsitleb Fääri saarte ühinemist teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga „Euroopa horisont“ (2021–2027), ning see protokoll on lepingu lahutamatu osa.
- (9) Leping tuleks liidu nimel alla kirjutada, tingimusel et see sõlmitakse hilisemal kuupäeval.
- (10) Selleks et tagada liidu ja Fääri saarte vaheline katkematu koostöö teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja innovatsiooni valdkonnas ning võimaldada Fääri saartel osaleda programmis „Euroopa horisont“, tuleks lepingut kohaldada ajutiselt kuni selle jõustumiseks vajalike menetluste lõpuleviimiseni,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Käesolevaga antakse luba kirjutada liidu nimel alla ühelt poolt Euroopa Liidu ja teiselt poolt Fääri saarte valitsuse vahelisele lepingule Fääri saarte osalemise kohta liidu programmides, tingimusel et nimetatud leping sõlmitakse.

Lepingu tekst on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Nõukogu eesistuja määrab isiku(d), kes on volitatud lepingule alla kirjutama.

Artikkel 3

Kuni lepingu jõustumiseks vajalike menetluste lõpuleviimiseni kohaldatakse lepingut ajutiselt vastavalt selle artikli 15 lõikele 2 ja tingimusel, et esitatakse selles sätestatud teated.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub [selle vastuvõtmise kuupäev].

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

FINANTSSELGITUS

1. ETTEPANEKU NIMETUS:

Ettepanek: Nõukogu otsus ühelt poolt Euroopa Liidu ja teiselt poolt Fääri saarte valitsuse vahelise lepingu (milles käsitletakse Fääri saarte osalemist liidu programmides) liidu nimel allakirjutamise ja ajutise kohaldamise kohta

2. EELARVEREAD

Tulude eelarverida (peatükk/artikkel/punkt): 6 0 1 0 – Programm „Euroopa horisont“ – Sihtotstarbeline tulu

Asjakohaseks aastaks eelarves ette nähtud summa:

(ainult sihtotstarbeliste tulude puhul):

Tulud kirjendatakse järgmistel eelarveridadel (peatükk/artikkel/punkt):

Kogu artikkel 01.0101 (01.010101, 01.010102, 01.010103, 01.010111, 01.010112, 01.010113, 01.010171, 01.010172, 01.010173, 01.010174, 01.010176)

Kogu peatükk 01.02 (01.020101, 01.020102, 01.020103, 01.020210, 01.020211, 01.020212, 01.020220, 01.020230, 01.020231, 01.020240, 01.020241, 01.020242, 01.020243, 01.020250, 01.020251, 01.020252, 01.020253, 01.020254, 01.020260, 01.020261, 01.020270, 01.020301, 01.020302, 01.020303, 01.020401, 01.020402)

Eelarverida 20.XX Euroopa Komisjoni halduskulud

3. FINANTSMÕJU

- ☐ Ettepanekul puudub finantsmõju
- ☐ Ettepanekul puudub finantsmõju kuludele, kuid sellel on finantsmõju tuludele
- ☒ Ettepanekul on finantsmõju sihtotstarbelistele tuludele

Mõju on järgmine:

miljonites eurodes (üks koht pärast koma)

Tulude eelarverida	Mõju tuludele ⁴⁵	XX kuud alates pp/kk/aaaa (kui on kohaldatav)	Aasta N
6 0 1 0	7,8	84 kuud alates 1.1.2021	1,1

Olukord pärast meetme rakendamist							
Tulude eelarverida	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
6 0 1 0	1,1	1,1	1,2	1,1	1,1	1,1	1,2

(Ainult sihtotstarbeliste tulude puhul tingimusel, et eelarverida on juba teada):

Olukord pärast meetme rakendamist							
Kulude eelarverida ⁶	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Artikkel 01.0101 ja peatükk 01.02	1,1	1,1	1,1	1,0	1,1	1,1	1,1
20.XX	0,005	0,011	0,017	0,021	0,026	0,032	0,046

4. PETTUSEVASTASED MEETMED

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 325 kohaselt peab komisjon võitlema kelmuste (pettuste) ja muu liidu finantshuve kahjustava ebaseadusliku tegevuse vastu. Seetõttu on pettuste ennetamine ja tuvastamine komisjoni talituste üldine kohustus ning kuulub nende igapäevaste, rahaliste vahendite kasutamisega seotud tegevuste hulka. ELi vahenditega seotud pettustel on eriti negatiivne mõju komisjoni mainele ja ELi poliitika elluviimisele.

⁴ Aastasummade prognoos peab põhinema 5. punktis märgitud valemil või meetodil. Aastane summa makstakse esimesel aastal üldjuhul ilma mahaarvamisteta ja mitte proportsionaalsel alusel.

⁵ Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, st brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.

⁶ Kasutada ainult vajaduse korral.

Komisjoni praegune pettustevastase võitluse strateegia (COM(2019) 196) võeti vastu 29. aprillil 2019, et asendada 2011. aasta strateegia. Tegemist on poliitikadokumendiga, milles sätestatakse komisjoni prioriteetid pettustevastases võitluses, pidades silmas mitmeaastast finantsraamistikku aastateks 2021–2027. Komisjoni 2019. aasta pettustevastase võitluse strateegia peamised eesmärgid on 1) parandada veelgi arusaamist ELi eelarvet mõjutavate pettuste skeemidest, petturite profiilidest ja süsteemi haavatavusest (andmete kogumine ja analüüs) ning 2) optimeerida pettustevastase võitluse koordineerimist, koostööd ja töövoogusid, eelkõige komisjoni talituste ja rakendusametite vahel (koordineerimine, koostöö ja protsessid). Strateegiaga kaasneb 63 punktist koosnev tegevuskava, mille täielik rakendamine on põhimõtteliselt kavandatud 2021. aasta lõpuks.

2019. aasta pettustevastase võitluse strateegia juhtpõhimõtted ja sihtstandardid on järgmised:

- täisleppimatus pettuste suhtes;
- pettustevastane võitlus kui sisekontrolli lahutamatu osa;
- kontrollide kulutõhusus;
- ELi personali erialane usaldusväärsus ja pädevus;
- läbipaistvus ELi vahendite kasutamisel;
- pettuste ennetamine, eelkõige kuluprogrammide pettusekindluse tagamine;
- tõhus uurimisvõimekus ja õigeaegne teabevahetus;
- kiire korrigeerimine (kaasa arvatud väljapetetur rahaliste vahendite sissenõudmine ja õiguslikud/halduskaristused);
- tõhus koostöö sise- ja välisosalejate vahel, eelkõige ELi ja vastutavate siseriiklike asutuste vahel ning kõigi asjaomaste ELi institutsioonide ja asutuste osakondade vahel;
- tõhus sise- ja välissuhtlus pettustevastases võitluses.

Lepingu artiklid 9–12 sisaldavad üksikasjalikke sätteid pettustevastaste meetmete kohta. Neid meetmeid tuleb kohaldada horisontaalselt, et tagada ELi finantshuvide kaitse kõigis ELi programmides või tegevustes, mis on hõlmatud tulevaste protokollidega, mille ühiskomitee võib lepingu alusel vastu võtta, et kaasata Fääri saared mitmesse ELi programmi või tegevusse. Kõnealuseid meetmeid kohaldatakse ka Fääri saarte ühinemise suhtes programmiga „Euroopa horisont“, mis on hõlmatud protokolliga, mis käsitleb Fääri saarte ühinemist teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga „Euroopa horisont“ (2021–2027), mille üle peeti läbirääkimisi paralleelselt lepinguga ning mis on selle lahutamatu osa.

Eespool nimetatud sätetega (lepingu artiklid 9–12) nähakse ette vajalikud üksikasjad ja menetlused ning võimaldatakse ELi finantshuve kaitsvatel organitel (komisjon,

sealhulgas OLAF, Euroopa Kontrollikoda ja Euroopa Prokuratuur) täita takistamatult ülesandeid. Lepingu protokollidega hõlmatud programmide või meetmete rakendamise põhimõtte jääb samaks: ELi finantshuve tuleb kaitsta proportsionaalsete meetmetega, sealhulgas meetmetega, mis on seotud eeskirjade eiramise, sealhulgas pettuste ennetamise, avastamise, parandamise ja uurimisega, kaduma läinud, valesti makstud või ebaõigesti kasutatud vahendite tagasinõudmisega ning vajaduse korral halduskaristuste määramisega.

Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidult rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile ja Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid samaväärsed õigused. Nagu on selgesõnaliselt sätestatud lepingu artikli 9 lõikes 4, võib läbivaatamisi ja auditeid teha ka pärast protokolliga kohaldamise peatamist, lepingu kohaldamise peatamist või lepingu lõpetamist.

Leping võimaldab Euroopa Pettustevastasel Ametil korraldada Fääri saarte territooriumil haldusjuurdlust, sealhulgas kohapealseid kontrole ja inspekteerimisi, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust.

Lepinguga kohustatakse Fääri saarte ametiasutusi tegema koostööd Euroopa Prokuratuuriga, et võimaldada viimasel kooskõlas kohaldatavate õigusaktidega täita oma kohustust uurida Euroopa Liidu finantshuve kahjustavaid kuritegusid, esitada nende toimepanijatele süüdistusi ja viia nad kohtu ette, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiivis (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil.

Lisaks nähakse lepinguga ette tõhus mehhanism, et tagada komisjoni otsuste ning Euroopa Kohtu otsuste ja määruste täitmine Fääri saarte territooriumil seoses programmist tulenevate nõuetega.

5. MUUD MÄRKUSED

Fääri saarte osamaksu arvutamise meetod ELi programmide puhul on määratletud lepingu artiklites 6, 7 ja 8. Seoses Fääri saarte osamaksuga programmile „Euroopa horisont“ on kohandamismehhanismi ja automaatse korrigeerimismehhanismi kohaldamise täiendavad tehnilised üksikasjad sätestatud Fääri saarte ühinemist teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammiga „Euroopa horisont“ (2021–2027) käsitleva protokolliga artiklis 5 ja selle I lisas. Programmi „Euroopa horisont“ raames kohaldatav osamaksu mudel on kõigi teiste ELi programmide seas eriline, nähes ette automaatse korrigeerimismehhanismi kohaldamise (kooskõlas programmi „Euroopa horisont“ määruse artikliga 16).